

XXXVII. zasedání Akademického sněmu Akademie věd České republiky

Praha 14. prosince 2010

Bod programu: 4

**ZPRÁVA O ČINNOSTI AKADEMICKÉ RADY AV ČR
ZA OBDOBÍ OD XXXVI. ZASEDÁNÍ
AKADEMICKÉHO SNĚMU**

Zpráva o činnosti Akademické rady Akademie věd České republiky za období od XXXVI. zasedání Akademického sněmu AV ČR

V období od XXXVI. zasedání Akademického sněmu AV ČR (dále jen Akademický sněm), konaného dne 22. dubna 2010, do uzávěrky této zprávy se Akademická rada AV ČR (dále jen Akademická rada) i její předsednictvo sešli šestkrát. Další schůze obou orgánů se uskuteční krátce před zasedáním Akademického sněmu. Pracoviště Akademie věd České republiky (dále jen AV ČR) byla o jednáních a usneseních Akademické rady v souladu s čl. 5 odst. (3) Stanov AV ČR informována elektronickou formou prostřednictvím internetových stránek AV ČR. Rámcové informace o projednávaných záležitostech a přijatých usneseních jsou publikovány v Akademickém bulletinu.

V období od posledního zasedání Akademického sněmu se Akademická rada zabývala těmito hlavními záležitostmi:

I. Plnění usnesení Akademického sněmu

K plnění usnesení XXXVI. zasedání Akademického sněmu, konaného 22. dubna 2010, byla učiněna tato opatření:

Bod I.2a – Výroční zpráva o činnosti AV ČR za rok 2009, která byla schválena XXXVI. zasedáním Akademického sněmu, byla zaslána Kanceláři prezidenta republiky, předsedovi a ostatním členům vlády ČR, předsedům a místopředsedům obou komor Parlamentu, předsedům výborů Poslanecké sněmovny Parlamentu a členům jejího Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu, členům senátního Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice, členům a sekretariátu Rady pro výzkum, vývoj a inovace, rektorům spolupracujících vysokých škol a některým dalším zainteresovaným institucím. Anglická verze výroční zprávy byla zaslána zejména zahraničním partnerům AV ČR, zastupitelským úřadům v Praze a vybraným orgánům a institucím Evropské unie. Obě jazykové mutace byly zveřejněny i na www stránkách AV ČR.

Bod II.2 – Akademická rada vydala a rozeslala schválený upravený Statut Grantové agentury AV ČR pro potřeby pracovišť AV ČR jako interní normu č. 3/2010. Tento statut je v plném znění zveřejněn také na www stránkách Grantové agentury AV ČR a interních stránkách AV ČR.

Bod III. – Upravený Etický kodex výzkumných pracovníků v AV ČR byl vydán a rozeslán pracovištím AV ČR jako interní norma č. 2/2010 a zveřejněn na www stránkách AV ČR.

Bod V.2 – Dozorčí komise Akademického sněmu byla informována o vypořádání připomínek a návrhů obsažených v její zprávě, předložené XXXVI. zasedání Akademického sněmu. Využity byly především podněty a připomínky k výroční zprávě o činnosti AV ČR ve vzdělávací činnosti, při službách pro odbornou veřejnost a studenty a na úseku hospodaření AV ČR včetně podpory mezinárodní spolupráce.

Bod V.4 – Bylo zajištěno udělení odměn předsedovi a členům Dozorčí komise Akademického sněmu za jejich práci v uplynulém funkčním období.

II. Koncepční a vědecko-organizační otázky

Akademická rada i v tomto období pokračovala v realizaci koncepčních návrhů pro Akademii věd ČR v období od roku 2009 v rámci Aktualizované koncepce rozvoje výzkumu a vývoje v AV ČR. Projednala zejména návrh materiálu „Stav a východiska vědecké činnosti AV ČR“ připravený Vědeckou radou AV ČR, který bude sloužit jako podklad pro přípravu nové koncepce činnosti AV ČR. Materiál je předkládán tomuto zasedání Akademického sněmu v samostatném bodu programu.

Usnesením vlády č. 360 z 10. května 2010 o odvolání a jmenování členů Rady pro výzkum, vývoj a inovace vláda ČR jmenovala z AV ČR tyto nové členy: Ing. Karla Aima, CSc., prof. Ing. Jiřího Drahoše, DrSc., dr. h. c., prof. RNDr. Pavla Hobzu, DrSc., a doc. RNDr. Karla Olivu, Ph.D. Předsedou Rady pro výzkum, vývoj a inovace se na základě usnesení vlády č. 628 z 1. září 2010 stal předseda vlády ČR RNDr. Petr Nečas.

V rámci meziresortního připomínkového řízení zaujala AV ČR stanoviska k celkem 50 vládním materiálům předkládaných ministerstvy či jinými státními orgány. Z nich je třeba zejména jmenovat kritické stanovisko k návrhu upravené Metodiky hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů. Předseda AV ČR ve svém dopise adresovaném Radě pro výzkum, vývoj a inovace uvedl, že AV ČR dlouhodobě upozorňuje na naprostou nevhodnost metodiky a jejího mechanického použití pro přípravu návrhu výdajů finančních prostředků na výzkum, vývoj a inovace. K navrhované metodice obdržela RVVI celkem 327 připomínek, přičemž 73 připomínek bylo od AV ČR a z toho 57 zásadních. Do vládního projednání šel návrh metodiky se 2 rozpory z AV ČR. Přesto byla metodika vládou dne 4. srpna 2010 schválena. Zásadní připomínky AV ČR uplatnila k návrhu výdajů státního rozpočtu České republiky na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2011 s výhledem na léta 2012 a 2013, které jsou součástí samostatného bodu jednání Akademického sněmu. Výhrady vznesla AV ČR i k postupům provádění Úmluvy o založení Evropské kosmické agentury a k návrhu na zřízení Výboru pro kosmické aktivity České republiky. Ve smyslu výzvy podala AV ČR a podpořila v květnu 2010 návrhy pracovišť AV ČR na členy poradních orgánů Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Rovněž navrhla členy do orgánů Grantové agentury ČR a Technologické agentury ČR.

Akademická rada projednala usnesení vlády České republiky z 22. března 2010 č. 224 ke Zprávě o realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2009. Místopředseda AV ČR pro humanitní a společenské vědy bude nadále sledovat aktivity příslušných pracovišť AV ČR při plnění tohoto usnesení.

Akademická rada schválila zpřesnění Pravidel pro udělování vědeckého titulu „doktor věd“, která byla následně vydána jako směrnice Akademické rady. K diskusi o dalším směřování vědeckého titulu „doktor věd“ bude ustavena pracovní skupina složená ze členů Akademické rady a Vědecké rady AV ČR.

V rámci přípravy konstituování nového složení Akademického sněmu AV ČR na funkční období 2010–2014 byl pracovištěm AV ČR zaslán hromadný dopis předsedy AV ČR o volbách volených zástupců pracovišť AV ČR do Akademického sněmu na funkční období 2010–2014.

Členem Koordinační komise pro zařazování pracovníků do nejvyššího kvalifikačního stupně byl jmenován doc. Ing. Lubomír Lízal, Ph.D. (Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.).

III. Institucionální a účelová podpora výzkumu

V oblasti **institucionálního financování** bylo ve snaze o trvalé zvyšování kvality vědecké a odborné činnosti, zapojování pracovišť do mezinárodní vědecké činnosti a naplňování dalších funkcí AV ČR daných příslušnými legislativními předpisy zahájeno další kolo pravidelného hodnocení výzkumné činnosti pracovišť AV ČR. Důraz je nově kladen na dosahované výsledky jejich vědeckých útvarů v letech 2005–2009. Akademická rada v této souvislosti schválila statut a jednací řád komisí pro hodnocení výzkumné činnosti pracovišť AV ČR, doporučila předsedovi AV ČR, aby jmenoval komise pro hodnocení výzkumné činnosti pracovišť AV ČR, a schválila jejich zahraniční posuzovatele. Přehled byl zveřejněn na interních webových stránkách AV ČR. Výsledky hodnocení by měla Akademická rada dostat k dispozici od hodnotících komisí na jaře 2011. Toto hodnocení bude využito pro přípravu návrhu případných organizačních změn pracovišť a návrh rozpočtu pracovišť na rok 2012.

V souladu s ustanoveními zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, vývoje a inovací z veřejných prostředků v platném znění, a v souladu s rozhodnutími o poskytnutí institucionální podpory na řešení výzkumných záměrů pracovišť AV ČR se uskutečnila pravidelná každoroční kontrola průběhu řešení výzkumných záměrů pracovišť AV ČR za rok 2009.

V oblasti **účelového financování** Akademická rada na návrh předsedy Rady pro výzkum, vývoj a inovace jmenovala prof. Ing. Karla Pospíšila, Ph.D., MBA, zástupcem Rady pro výzkum, vývoj a inovace v Dozorčí radě GA AV. Diskutována byla problematika vzniku interní grantové agentury AV ČR a zvýšení excelence kompetitivním způsobem v rámci AV ČR. Tento podnět byl poskytnut k diskusi Vědecké radě AV ČR.

Byla schválena souhrnná zpráva o vyhodnocení programu „Informační společnost“ a ukončena činnost jeho rady. V rámci programu bylo řešeno celkem 76 projektů, z nichž 35 projektů (46,1 %) bylo hodnoceno stupněm „cíle byly splněny s vynikajícími výsledky“, 40 projektů (52,6 %) stupněm „cíle byly splněny“ a jeden projekt (1,3 %) byl hodnocen jako „cíle nebyly splněny“. Průměrná doba řešení projektů činila 4,1 roku. Při hodnocení výsledků dosažených v průběhu trvání programu bylo konstatováno, že řešení projektů přispělo ke vzniku 875 článků v odborném periodiku, 66 odborných knih, 96 kapitol v odborné knize, 1807 článků ve sbornících, tří patentů a 201 aplikovaných výsledků. Vzhledem k tomu, že 15 projektů skončilo k 31. prosinci 2009, byla řada výsledků do Rejstříku informací o výsledcích (RIV) dodána ještě v průběhu letošního roku. V roce 2008 byly zahá-

jeny práce na přípravě návazného programu s názvem „Informatika: výzkum, přenos poznatků a inovace“. Akademická rada již v roce 2008 schválila dobu řešení, cíle, členění na podprogramy a předpokládané finanční náklady programu. Následně zahájená Reforma systému výzkumu a vývoje v České republice však další přípravné kroky zastavila.

Akademická rada schválila též souhrnnou zprávu o vyhodnocení programu „Podpora projektů cíleného výzkumu“ a ukončila činnost jeho rady. V rámci programu bylo řešeno celkem 53 projektů, z nichž 21 projektů (39,6 %) bylo hodnoceno stupněm „cíle byly splněny s vynikajícími výsledky“, 31 projektů (58,5 %) stupněm „cíle byly splněny“ a jeden projekt (1,9 %) byl hodnocen jako „cíle nebyly splněny“. Průměrná doba řešení projektů činila 4,3 roku. Při hodnocení výsledků dosažených v průběhu trvání programu bylo konstatováno, že řešení projektů přispělo ke vzniku 571 článků v odborném periodiku, 22 odborných knih, 77 kapitol v odborné knize, 385 článků ve sbornících, čtyř patentů a 80 aplikovaných výsledků. Uvedené údaje odpovídají počtu uplatněných výsledků uvedených v RIV k datu 18. března 2010. Vzhledem k tomu, že 32 projektů skončilo k 31. prosinci 2009, byla řada výsledků do RIV dodána ještě v průběhu letošního roku. Většina dosažených výsledků je již aktivně využívána nebo je do realizační fáze právě implementována. Oblast uživatelů je značně široká – od průmyslového sektoru, přes zdravotnictví, lékařství, zemědělství až po socioekonomickou oblast a orgány státní správy na různých úrovních. Program „Podpora projektů cíleného výzkumu“ navazoval na předchozí, neméně úspěšný program s názvem „Program podpory cíleného výzkumu a vývoje“, realizovaný v letech 2000–2005.

Dne 18. října 2010 byl pro odbornou i laickou veřejnost uspořádán seminář „Výsledky úspěšných projektů uskutečněných v rámci programů Informační společnost a Podpora projektů cíleného výzkumu“, v jehož rámci byly prezentovány výsledky čtyř projektů programu „Informační společnost“ a tří projektů programu „Podpora projektů cíleného výzkumu“. Ve všech případech šlo o projekty hodnocené jako vynikající.

IV. Změny ve funkcích ředitelů vědeckých pracovišť AV ČR

Na základě výběrového řízení a návrhů rad příslušných pracovišť AV ČR učinil předseda AV ČR po projednání v Akademické radě tato rozhodnutí:

- Na návrh Rady Fyziologického ústavu AV ČR, v. v. i., byla novou ředitelkou Fyziologického ústavu AV ČR, v. v. i., ke dni 1. července 2010 jmenována na pětileté funkční období RNDr. Lucie Kubínová, CSc.
- Po odvolání ředitele JUDr. Jaroslava Zachariáše, CSc., byl novým ředitelem Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., ke dni 11. června 2010 jmenován na pětileté funkční období JUDr. Jan Bárta, CSc.
- O uvolnění z funkce ředitele Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., požádal doc. PhDr. Pavel Janoušek, CSc. Proto byl novým ředitelem tohoto ústavu ke dni 1. července 2010 jmenován na pětileté funkční období Ing. Pavel Janáček, Ph.D.

- Po žádosti o uvolnění dosavadního ředitele doc. PhDr. Ivana Šedivého, CSc., byl novým ředitelem Masarykova ústavu a Archivu AV ČR, v. v. i., ke dni 1. srpna 2010 jmenován na pětileté funkční období PhDr. Luboš Velek, Ph.D.

V. Oceňování výsledků výzkumu

Na doporučení Akademické a Vědecké rady AV ČR udělil předseda AV ČR tato ocenění AV ČR:

Ceny Akademie věd ČR za dosažené vynikající výsledky velkého vědeckého významu obdrželi:

- autorský tým Geofyzikálního ústavu AV ČR, v. v. i., ve složení: RNDr. Jaroslava Plomerová, DrSc., RNDr. Vladislav Babuška, DrSc., RNDr. Luděk Vecsey, Ph.D., za vědecký výsledek: **Kontinentální plášťová litosféra – mozaika mikrodesek s fosilní 3D anisotropní stavbou;**
- autorský tým Matematického ústavu AV ČR, v. v. i., ve složení: prof. RNDr. Pavel Pudlák, DrSc., Mgr. Emil Jeřábek, Ph.D., prof. RNDr. Jan Krajíček, DrSc., doc. RNDr. Jiří Sgall, DrSc., za vědecký výsledek: **Teorie, důkazy a výpočetní složitost;**
- autorský tým Ústavu makromolekulární chemie AV ČR, v. v. i., ve složení: RNDr. Libor Matějka, CSc., DSc., Ing. Adam Strachota, Ph.D., Ing. Josef Pleštil, CSc., Ing. Jiří Brus, Dr., RNDr. Miroslav Šlouf, Ph.D., Ing. Milena Špírková, CSc., za vědecký výsledek: **Nanostrukturní organicko-anorganické polymerní systémy;**
- prof. RNDr. Jiří Šponer, DrSc. (Biofyzikální ústav AV ČR, v. v. i.) za vědecký výsledek: **Vliv molekulových interakcí na strukturu, dynamiku, funkci a evoluci nukleových kyselin;**
- autorský tým Filosofického ústavu AV ČR, v. v. i., ve složení: prof. PhDr. Petr Sommer, CSc., DSc., prof. PhDr. Josef Žemlička, DrSc., Mgr. Pavlína Mašková, Mgr. Robert Novotný, Ph.D., za vědecký výsledek: **Přemyslovci. Budování českého státu;**
- autorský tým Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i., ve složení: PhDr. Jaroslava Pečírková, CSc., PhDr. Milada Homolková, Ph.D., Mgr. Markéta Pytlíková, Mgr. Hana Sobalíková-Kreisingerová za vědecký výsledek: **Staročeská Bible drážďanská a olomoucká.**

Ceny Akademie věd ČR pro mladé vědecké pracovníky do 35 let za vynikající výsledky vědecké práce obdrželi:

- Mgr. Richard Wunsch, Ph.D., nar. 1977 (Astronomický ústav AV ČR, v. v. i.) za vědecký výsledek: **Modelování tvorby hvězd;**
- Mgr. Eva Machová, Ph.D., nar. 1977 (Fyziologický ústav AV ČR, v. v. i.) za vědecký výsledek: **Průkaz časně poruchy centrální cholinerní neurotransmise a jejího přispění k rozvoji onemocnění u myšího modelu Alzheimerovy nemoci;**

- doc. PhDr. Zdeněk R. Nešpor, Ph.D., nar. 1976 (Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.) za vědecký výsledek: **Česká sociologie náboženství v mezinárodním a interdisciplinárním kontextu.**

Po projednání návrhů v komisi složené z domácích i zahraničních odborníků obdrželi **Praemium Academiae 2010** doc. Mgr. Pavel Jungwirth, CSc., DSc. (Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v. v. i.) a prof. RNDr. Petr Pyšek, CSc. (Botanický ústav AV ČR, v. v. i.).

Čestné medaile AV ČR obdržely tyto vědecké osobnosti:

Čestnou medaili AV ČR „De scientia et humanitate optime meritis“:

- prof. RNDr. Jiří Čížek, DrSc., F.R.S.C. (University of Waterloo, Ontario, Kanada),
- doc. PhDr. Lydia Petráňová, CSc. (Etnologický ústav AV ČR, v. v. i.);

Čestnou oborovou medaili Bernarda Bolzana za zásluhy v matematických vědách:

- RNDr. Věra Kůrková, DrSc. (Ústav informatiky AV ČR, v. v. i.),
- Ing. Igor Vajda, DrSc. /in memoriam/ (Ústav teorie informace a automatizace AV ČR, v. v. i.);

Čestnou oborovou medaili Gregora Johanna Mendela za zásluhy v biologických vědách: prof. Takeo Kishimoto, Ph.D. (Tokyo Institute of Technology, Jokohama, Japonsko);

Čestnou oborovou medaili Františka Palackého za zásluhy v historických vědách: prof. Dr. Marie-Claude Maurel (Centre français de recherche en science, Prague – CEFRES);

Čestnou oborovou medaili Josefa Dobrovského za zásluhy ve filologických a filozofických vědách: PhDr. Jan Balhar, CSc. (Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.);

Čestnou oborovou medaili Karla Engliše za zásluhy v sociálních a ekonomických vědách: prof. Joseph E. Stiglitz, Ph.D. (Columbia University, Broadway, New York, USA);

Čestnou medaili Vojtěcha Náprstka za zásluhy v popularizaci vědy:

- Mgr. Vladimír Kunz (HERAFILM – režisér dokumentárních a populárně vědeckých filmů),
- Mgr. Vladimír Kučera (Česká televize – redaktor a publicista, spoluautor, moderátor a dramaturg pořadů Historie.cs);

Pamětní medaili Jana Patočky: doc. PhDr. Vilém Herold, CSc. (Filosofický ústav AV ČR, v. v. i.).

Prémii Otto Wichterleho mladým vědeckým pracovníkům AV ČR v roce 2010 obdrželi:

I. oblast věd

1. Ing. Iva Ambrožová, Ph.D. (1980)	Ústav jaderné fyziky
2. Ing. Jiří Filip, Ph.D. (1977)	Ústav teorie informace a automatizace
3. Ing. Roman Gröger, Ph.D. (1976)	Ústav fyziky materiálů
4. Mgr. Emil Jeřábek, Ph.D. (1977)	Matematický ústav
5. Ing. Jan Souček, Ph.D. (1977)	Ústav fyziky atmosféry
6. doc. Ing. Jiří Šremr, Ph.D. (1976)	Matematický ústav
7. Mgr. Viktor Votruba, Ph.D. (1977)	Astronomický ústav

II. oblast věd

1. Mgr. Jiří Doležal, Ph.D. (1975)	Botanický ústav
2. RNDr. Marek Kovář, Ph.D. (1976)	Mikrobiologický ústav
3. Dr. Céline Levron, Ph.D. (1976)	Biologické centrum
4. RNDr. Veronika Ostatná, Ph.D. (1979)	Biofyzikální ústav
5. Mgr. Kamila Réblová, Ph.D. (1977)	Biofyzikální ústav
6. Ing. Petr Sazama, Ph.D. (1975)	Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského
7. Mgr. Martin Sládek, Ph.D. (1978)	Fyziologický ústav
8. RNDr. Alena Zíková, Ph.D. (1979)	Biologické centrum

III. Oblast věd

1. Mgr. Tomáš Dvořák, Ph.D. (1975)	Filosofický ústav
2. PhDr. Hana Hašková, Ph.D. (1976)	Sociologický ústav
3. JUDr. Jan Malíř, Ph.D. (1977)	Ústav státu a práva
4. PhDr. Filip Smolík, Ph.D. (1975)	Psychologický ústav
5. Mgr. Michal Šimůnek, Ph.D. (1976)	Ústav pro soudobé dějiny
6. PhDr. Štěpán Vácha, Ph.D. (1976)	Ústav dějin umění
7. PhDr. Jiří Woitsch, Ph.D. (1976)	Etnologický ústav

Fellowship J. E. Purkyně významným perspektivním vědeckým pracovníkům byl udělen:

- Ing. Kvidu Stříšovskému, Ph.D., navrženému Ústavem organické chemie a biochemie AV ČR, v. v. i., s účinností od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2015 na vědeckou činnost při zavádění nové problematiky v oblasti výzkumu intramembránových proteáz;
- Dr. Jörgu Wunderlichovi, navrženému Fyzikálním ústavem AV ČR, v. v. i., s účinností od 1. června 2010 do 31. května 2015 na vědeckou činnost v oblasti spintroniky, nanoelektroniky a optoelektroniky.

VI. Spolupráce s vysokými školami, aplikovaným výzkumem a podnikatelskou sférou

Byla zahájena práce konzultační skupiny složené ze zástupců Univerzity Karlovy a AV ČR zaměřené na spolupráci obou institucí v oblasti vzdělávání a vě-

decké činnosti. Obě strany si vyměnily názory na uskutečňování doktorského studia v ústavech AV ČR, zaměstnávání pracovníků v obou institucích (se zřetelem na úpravu Etického kodexu AV ČR a nová pravidla grantové soutěže GA ČR) i na systém hodnocení výstupů výzkumu a vývoje uplatňovaný Radou pro výzkum, vývoj a inovace. V základních otázkách se projevila shoda názorů obou institucí, pravidelná setkání budou i nadále pokračovat.

Akademická rada schválila Smlouvu o partnerství a vzájemné spolupráci za účelem realizace projektu „Přírodovědné digitárium – návštěvnické centrum“ mezi AV ČR a Hvězdárnou a planetáriem M. Koperníka v Brně, příspěvková organizace, a Proklamací o spolupráci s Hvězdárnou a planetáriem M. Koperníka v Brně.

Byl schválen záměr Střediska společných činností AV ČR, v. v. i., a Ústavu živočišné fyziologie a genetiky AV ČR, v. v. i., zpracovat návrh projektu Centrum transferu technologií – TT COM a předložit žádost o poskytnutí podpory v rámci OP VaVpl. Projekt by měl být zaměřen zejména na zajištění ochrany duševního vlastnictví pro výsledky výzkumu, transfer technologií do průmyslových aplikací formou licencování jeho výsledků, financování výzkumu pro veřejné výzkumné instituce formou fundraisingu i projektového financování a zakládání dceřiných „spin-off“ společností využívajících a dále rozvíjejících výsledky výzkumu v aplikační praxi.

Probíhala jednání se zástupcem společnosti Penta Investments Ltd. O. Kupcem o projektu alternativního financování aplikovaného výzkumu a vývoje.

Probíhá jednání s K. Komárkem st. (Bonatrans Group, a. s., ŽDB Group, a. s.), který má zájem financovat nádorový výzkum. Z několikaměsíčního jednání vyplynulo, že spolupráce mezi p. Komárkem a Ústavem molekulární genetiky AV ČR, v. v. i. (a také Biotechnologickým ústavem AV ČR, v. v. i.) bude probíhat na základě smlouvy o spolupráci a po dořešení právních otázek by mohla začít od 1. ledna 2011. Plánovaným výstupem projektu by měly během několika let být komerčně zajímavé produkty (patenty, licence). Veškerá výzkumná činnost bude probíhat v uvedených ústavech a její náklady budou účtovány firmě ŽDB Group, a. s.

K. Aim se jako expert dále podílel na řešení individuálního projektu národního „Efektivní transfer znalostí a poznatků z výzkumu a vývoje do praxe a jejich následné využití (EF-TRANS)“, jehož hlavním výstupem bude sedm metodických dokumentů pro výzkumné organizace. V závěrečné fázi jejich přípravy budou metody ověřovány v rámci pilotních projektů i na několika pracovištích AV ČR.

Zástupci Akademické rady se zúčastnili řady jednání a akcí směřujících k podpoře partnerství mezi výzkumnou a uživatelskou sférou, mj. květnového kulatého stolu na téma „Spolupráce univerzit s průmyslem a odběrateli – překonání krize“ pořádaného Svazem průmyslu a dopravy ČR, Radou vysokých škol a VŠB-TU Ostrava v Ostravě. Dále se zúčastnili červnové konference „Český aplikovaný výzkum a vývoj: Nové výzvy a příležitosti – AVO 2010“, kterou pořádala Asociace výzkumných organizací u příležitosti 20 let své činnosti, a „Prague Summer Conference on IP & Innovation“ projektu CEBBIS, která se konala v září 2010 v Praze.

Akademická rada pozorně sledovala postup přípravy nové politiky EU pro oblast inovací, který vyústil ve formulování (a 6. října 2010 zveřejnění) dokumentu „Europe 2020 Flagship Initiative Innovation Union“, COM (2010) 546. K. Aim se zúčastnil setkání „2nd European Innovation Summit“, které následně proběhlo v Evropském parlamentu v Bruselu a jehož jednání se soustředilo na sérii panelových diskusí k tomuto zásadnímu dokumentu.

Byla schválena Politika otevřeného přístupu v AV ČR s cílem vytvořit institucionální repozitář AV ČR, jehož funkcí je zpřístupnění a dlouhodobá archivace výstupů vědecké práce.

VII. Mezinárodní vědecká spolupráce Akademie věd ČR a její zapojování do Evropského výzkumného prostoru

V oblasti **evropské integrace** ve výzkumu a vývoji se Akademická rada průběžně zabývala zejména přípravou 8. rámcového programu (8. RP) a nového programového období strukturálních fondů EU.

Akademická rada byla průběžně informována o činnosti Výboru pro evropský výzkumný prostor (VERA), nově zřízeného poradního orgánu MŠMT pověřeného formulací pozic ČR a vypracováváním doporučení v rámci ERA. AV ČR nominovala do tohoto výboru V. Nekvasila; členem VERA je též J. Hrušák, národní zástupce ESFRI. VERA mj. zpracovává pozici ČR k 8. RP a předložila stanovisko ke Sdělení EK o zjednodušení provádění rámcových programů pro výzkum.

Dále byla Akademická rada informována o účasti vědeckých pracovišť AV ČR ve výzkumných programech ESF (European Science Foundation) a možnosti jejich účasti v nově otevíraných programech, o zastoupení českých představitelů ve dvou expertních výborech ESF (NuPPECC, CRAF) a o možnosti zapojení AV ČR do ESF organizované „high level conference series“. Na ustavujícím setkání v Darmstadtu bylo v září založeno „ESF Member Organisation Forum on Scientific Foresight for Joint Strategy Development“, v němž ČR zastupuje K. Aim.

Zástupci AV ČR K. Aim a V. Nekvasil se zúčastnili několika vrcholových evropských konferencí zaměřených na oblast výzkumu, vývoje a inovací (zejména konference ERAB – European Research Area Board). Zástupkyní AV ČR v Mezinárodní radě pro vědu (ICSU) byla na základě doporučení Rady pro zahraniční styky AV ČR jmenována PhDr. Zdenka Mansfeldová, Ph.D.

V oblasti mnohostranné **vědecké spolupráce** se zástupci AV ČR (J. Palouš, V. Nekvasil, Z. Mansfeldová a J. Pánek) aktivně účastní jednání mezinárodních vědeckých organizací ESF, EUROHORCs, ALLEA, EASAC s cílem podílet se na hledání nového uspořádání celoevropských vědeckých institucí a vymezení jejich rolí v Evropském výzkumném prostoru.

Ve dnech 23.–24. září 2010 se v Třešti konalo každoroční (15.) zasedání akademií věd zemí Visegrádské skupiny. K účasti na zasedání byli přizváni představitelé evropského neuniverzitního výzkumu (předsedové rakouské a bulharské akademie věd, zástupce německé Společnosti Maxe Plancka, předseda a výkonný ředitel Asociace evropských akademií věd ALLEA a generální tajemník Evrop-

ského sdružení výzkumných a technologických organizací EARTO. Vrcholní představitelé akademií věd Visegrádské čtyřky J. Drahoš, J. Pálinkás, M. Kleiber a E. Majková vydali na závěr jednání společné prohlášení o příspěvku akademií věd V4 k posílení Evropského výzkumného prostoru. Společné aktivity zahrnují přípravu 8. RP, nového cyklu kohezní politiky EU, koordinaci a podporu zakládání center excelence výzkumu a vývoje.

Akademická rada byla informována o společném projektu akademií věd Visegrádské skupiny „The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH)“. Dále byla seznámena s průběhem 84. valného shromáždění Union Académique Internationale (UAI), které se zaměřilo zejména na hodnocení velkých projektů pod patronací UAI. Pro AV ČR mají velký význam čtyři projekty, na nichž úspěšně participují čeští vědci, především z pracovišť AV ČR, kterými jsou Moravia Magna, Greek-Old Church Slavonic-Index, Dictionnaire du latin medieval a Clavis monumentorum litterarum Bohemiae.

V oblasti **dvoustranných spoluprací** nadále pokračovaly vztahy s významnými partnery. Akademická rada schválila Dohodu o spolupráci mezi AV ČR a Akademií věd Republiky Tatarstán, aktualizovanou Dohodu o vědecké spolupráci mezi AV ČR a Vietnamskou akademií věd a technologií (VAST), Rámcovou dohodu a Prováděcí plán vědecké spolupráce mezi AV ČR a francouzskou Vysokou školou společenských věd – EHESS a Protokol o vědecké spolupráci mezi AV ČR a Vědeckou a technologickou výzkumnou radou Turecka (TÜBITAK).

V rámci „Programu interní podpory projektů mezinárodní spolupráce AV ČR“ v roce 2010 pokračovalo řešení 71 výzkumných projektů, pět dlouhodobých pobytů na pracovištích AV ČR a pět dlouhodobých pobytů na zahraničních pracovištích.

VIII. Vzdělávací, popularizační a ediční činnost

Za období od konání jarního Akademického sněmu bylo ve vybraných tištěných i internetových médiích zveřejněno více než 4192 zpráv s heslem Akademie věd a jeho podobami, tj. zhruba 700 zpráv měsíčně. Mezi mediálně sledovaná témata v hlavních denících, v televizním a rozhlasovém vysílání, ale i v regionálních médiích se zařadila jak odborná témata, tak i celospolečensky aktuální, jako je reforma vědy a výzkumu, financování Akademie věd, postavení a financování základního a aplikovaného výzkumu v ČR, činnost RVVI, k nimž se vyjadřovaly čelné osobnosti AV ČR, např. předseda AV ČR, K. Aim, V. Hořejší, P. Jungwirth a další. Např. v září bylo na téma rozpočet AV ČR zveřejněno na 30 zpráv ve sledovaných médiích, tj. v průměru jeden článek denně. Za sledované období bylo rozesláno 72 tiskových zpráv, z nichž se některé setkaly s velmi dobrým mediálním ohlasem, jako například stanovisko AV ČR ke státnímu rozpočtu, ale také informace o pokračujících stážích pro mimopražské středoškolské studenty Otevřená věda II, zpráva o udělení Akademické prémie, o Evropské digitální matematické knihovně aj.

Během 10. ročníku Týdne vědy a techniky 2010 (TVT) opět proudily davy zájemců do budovy AV ČR na Národní třídě, do Městské knihovny, Muzea Policie

a ostatních míst nejen v Praze, ale také v Českých Budějovicích, Brně, Olomouci, Ostravě. Byly pro ně opět připraveny přednášky, vědecké kavárny, výstavy, panelové diskuse odborníků či promítání dokumentárních filmů. Na letošním programu festivalu se podílelo 54 ústavů Akademie věd a 13 partnerských organizací. Již v říjnu informovalo o TVT 25 článků ve sledovaných médiích.

Akademická rada souhlasila s rozdělením dotací na podporu vědecké a vědecko-populární literatury v roce 2010 ve výši 11,2 mil. Kč pro 49 publikací.

S pozitivním ohlasem v médiích se setkala putovní výstava Věda na vaší straně, která se od září postupně představila nejširší laické veřejnosti v Brně, Olomouci, Českých Budějovicích a v Praze. Bylo o ní zveřejněno celkem 16 zpráv, v průměru se tudíž informace o ní obden objevila ve sledovaných médiích. V uplynulém období bylo již tradičně v budově Akademie věd na Národní třídě uspořádáno dalších pět výstav, například expozice fotografií Svět očima našich geologů.

Uskutečnily se další dvě Akademické kavárny, které zorganizovala Rada pro popularizaci vědy AV ČR za značného zájmu veřejnosti. Byly uspořádány čtyři tiskové konference a jedna prezentace; všechny akce se setkaly s kladným mediálním ohlasem, ať již šlo o seminář k výsledkům úspěšných projektů vládních programů, konferenci k jubilejnímu, 10. ročníku Týdne vědy a techniky či k semináři o biodiverzitě.

Pokračovaly přednášky cyklu „Nebojte se vědy“ pro středoškolské studenty, jež se pořádají každý měsíc s výjimkou letních prázdnin a jsou věnovány vždy jednomu oboru přírodních věd, biologii, chemii, fyzice, lékařství, matematice či informatice. Například květnovou přednášku J. Grygara „Urychlovače na nebi a pod zemí aneb Velký třesk za všechno může“ si vyslechlo na 170 zájemců. Přibližně stejný počet zaujala i J. Mikešová s tématem „Perspektivní postupy recyklace plastů“ či P. Šolc s tématem „Buněčný cyklus a jeho regulace“.

Pro mimopražské studenty středních škol pořádá AV ČR již druhý cyklus stáží Otevřená věda II. Jejich prostřednictvím mají mladí lidé možnost zapojit se do vědecké práce a výzkumu přímo v ústavech AV ČR i na odborných pracovištích vysokých škol, kde se stáže konají. Pod vedením zkušených českých vědců pracují na vědeckých tématech z oblasti přírodních a technických věd.

V červnu se již tradičně pro učitele dějepisu z celé ČR uskutečnila Letní škola soudobých dějin, jejíž program zohlednil nejen klasické učivo soudobých dějin jako například problematiku studené války, třetího odboje či otázku česko-slovenských vztahů, ale připomněl i témata jen zdánlivě okrajová, jež se netěší přílišné pozornosti školní výuky. Také letos AV ČR zorganizovala vzdělávací cyklus pro středoškolské učitele biologie, fyziky a chemie, a to letní třítydenní kurz praktických cvičení a přednášek vědců z AV ČR a univerzit v Akademickém centru Nové Hradky. Kurzy motivují učitele, aby se dále vzdělávali, naučili se novým laboratorním postupům a praktickým dovednostem, jimiž obohatí výuku biologie, fyziky a chemie na svých středních školách. Nabízejí jim jedinečnou příležitost vyzkoušet si práci s moderními laboratorními přístroji, součástí každého tematicky zaměřeného týdne bývá odborná exkurze.

IX. Finanční, organizační a kontrolní činnost v AV ČR

Intenzivně byl v několika verzích připravován a projednáván rozpočet AV ČR na rok 2011 a jeho střednědobý výhled na roky 2012 a 2013, jehož návrh je předkládán jako samostatný materiál tomuto zasedání Akademického sněmu. Dále byly projednány stavební investice a prostředky pro nákladnou údržbu a opravy pro rok 2011. Byla připravována soutěž o velmi nákladné přístroje, které budou financovány v roce 2011. V této souvislosti schválila Akademická rada novelizovaná Pravidla pro přidělování investičních prostředků na přístrojové vybavení a jmenovala předsedou Rady pro nákladné přístroje RNDr. Jiřího Rákosníka, CSc.

K. Aim byl v rámci pracovní skupiny Rady pro výzkum, vývoj a inovace pro přípravu návrhu výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace (VaVal) jmenován zpravodajem pro tento úkol (Návrh výdajů státního rozpočtu na VaVal na rok 2011 připravený pracovní skupinou byl pak projednáván na zasedání předsednictva RVVI dne 6. srpna 2010).

Akademická rada projednala návrh úsporných opatření v rozpočtu AV ČR na rok 2010 v důsledku vázání výdajů institucionální podpory dle usnesení vlády č. 552/2010, který je předkládán zasedání Akademického sněmu ke schválení v rámci zprávy o ekonomické situaci AV ČR v letošním roce.

Akademická rada dále schválila doplnění Pravidel pro nakládání se Záložním knižním fondem, jehož účelem je v souladu s odbornými zájmy AV ČR a s požadavky na uchování a péči o kulturní dědictví shromáždit a pro budoucí potřebu pracovišť AV ČR uchovat vybrané tituly z produkce nakladatelství Academia.

Akademická rada v souladu se zákonem o veřejných výzkumných institucích projednávala návrhy pracovišť AV ČR na pronájmy, prodloužení pronájmů, smlouvy o smlouvách budoucích, smlouvy o rezervaci pozemků, převody pozemků, smlouvy o výpůjčce, o bezúplatném převodu pozemků, směně pozemků a další úkony související s nakládáním s nemovitým majetkem pracovišť AV ČR a ve správě AV ČR.

V oblasti informačních technologií byla Akademická rada informována o využití investičních prostředků na informační technologie v roce 2010 a o rozvoji infrastruktury sítě AV ČR.

Akademická rada souhlasila s Výroční zprávou Rady vědeckých společností ČR za rok 2009. Společnosti samy nebo s podporou či přímou spoluúčastí RVS ČR organizovaly a spolupořádaly celkem 484 mezinárodních a národních kongresů, konferencí a seminářů. Z toho bylo 83 společných česko-slovenských akcí. Z významných konferencí je možné zmínit 34th FEBS Congress, 18th International Conference on Nucleation and Atmospheric Aerosols, 7th Symposium Platicum Pragense nebo 10th Central European Workshop on Soil Zoology. V roce 2009 vydávaly nebo se podílely na vydávání 25 mezinárodních časopisů (např. Preslia, Journal of Geosciences, Czech Mycology). Dále bylo vydáváno 72 národně významných časopisů a zpravodajů (např. Neograeca Bohemica, Studia Hercynia, Pokroky matematiky, fyziky a astronomie), které mají v naprosté většině nenahraditelnou úlohu ve zprostředkování aktuálních výsledků výzkumu široké odborné

veřejnosti. Vydáno bylo i 213 sborníků z konferencí, knih a jiných neperiodických publikací. Společnosti uspořádaly 1065 přednášek, exkurzí či seminářů jak s odbornou, tak i popularizační náplní a desítky mediálních vstupů a vysílání, které stimulují zájem veřejnosti a především studentů o vědeckou práci. Jejich aktivity oslovily zhruba 430 tis. účastníků z řad odborné i laické veřejnosti.

Akademická rada byla seznámena s Výroční zprávou o stavu spisové a skartační služby na pracovištích AV ČR za rok 2009, kterou podle zákonné úpravy připravil Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i.

V rámci plánovaných veřejnosprávních kontrol projednala Akademická rada výsledky kontroly hospodaření a přijala příslušná opatření k nápravě zjištěných nedostatků v Orientálním ústavu AV ČR, v. v. i., Ústavu analytické chemie AV ČR, v. v. i., Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., v Ústavu teorie informace a automatizace AV ČR, v. v. i., v Ústavu termomechaniky AV ČR, v. v. i., a v Sociologickém ústavu AV ČR, v. v. i. Akademická rada byla také seznámena s výsledky následných kontrol provedených v roce 2009 a 2010 na pracovištích, která prošla plánovanou kontrolou v roce 2008.

Praha 12. listopadu 2010

Akademická rada AV ČR